

<u>Δ10</u>	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΛΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α
-------------------	---

<u>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ</u>	
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας Γραμματεία Μητροπολιτικής Επιτροπής	
Ταχ. Δ/ση	: Β. Όλγας 198
Ταχ. Κώδ.	: 546 55, Τ.Θ. 18240
Πληροφορίες	: Α. Τριανταφύλλου
Τηλ.	: 2313 319 650
Email	: me@pkm.gov.gr

Ημερομηνία: 10 Φεβρουαρίου 2021

Αρ. Πρωτοκόλλου

(Εξερχομένου): 40193 (28)

Αρ. Απόφασης Μ.Ε.: 12/27-01-2021

Απόσπασμα Πρακτικού αρ. 2/2021

Αρ. Πρωτοκόλλου

(Εισερχομένου): Γ.ΑΝ. Μ.Ε.Θ. 92/22-01-2021

Περιβαλλοντική Ταυτότητα (ΠΕΤ)

έργου ή δραστηριότητας: 2010391221

ΠΡΟΣ :

**Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης
Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Κ.Μ.
Τμήμα Περιβαλλοντικού & Χωρικού Σχεδιασμού**

ηλεκτρονική υποβολή

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Ή ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΘΕΜΑ 8ο

Γνωμοδότηση επί της Μ.Π.Ε. του έργου Κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων συνολικής μέγιστης ισχύος 147,781MW, στις θέσεις “Μπαλλαϊκα 1, 2, 3 .... 24, 25”, εκτός σχεδίου, πλησίον Τ.Κ. Ξηροχωρίου και Δ.Κ. Νέας Μεσήμβριας, Δ.Ε. Αγίου Αθανασίου, Δήμου Χαλκηδόνος, Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης

Ο Πρόεδρος της Μητροπολιτικής Επιτροπής ανακοίνωσε το 8^ο θέμα ημερήσιας διάταξης «επί της Μ.Π.Ε. του έργου Κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων συνολικής μέγιστης ισχύος 147,781MW, στις θέσεις “Μπαλλαϊκα 1, 2, 3 .... 24, 25”, εκτός σχεδίου, πλησίον Τ.Κ. Ξηροχωρίου και Δ.Κ. Νέας Μεσήμβριας, Δ.Ε. Αγίου Αθανασίου, Δήμου Χαλκηδόνος, Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης» και έθεσε υπόψη της Επιτροπής το με αρ. πρωτ. 92/22-01-2021 διαβιβαστικό έγγραφο του Γραφείου Αντιπεριφερειάρχη Μ.Ε.Θ.. Εν συνεχεία έδωσε το λόγο στον κ. Γρ. Καλαμπούκα, υπάλληλο του Τμήματος Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας της Δ/σης Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος Π.Ε. Θεσσαλονίκης, προκειμένου να εισηγηθεί το θέμα. Ο κ. Καλαμπούκας έθεσε υπόψη της Επιτροπής την με αρ. πρωτ.: 675877 (15811) πε/22-01-2021 εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας της Δ/σης Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος Π.Ε. Θεσσαλονίκης. Εξήγησε ότι το έργο περιλαμβάνει την εγκατάσταση και λειτουργία είκοσι πέντε (25) φωτοβολταϊκών πάρκων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με φορέα υλοποίησης την εταιρεία ΕΓΝΑΤΙΑ ΓΚΡΟΥΠ ΙΚΕ. Διευκρίνισε ότι η αρχική Μ.Π.Ε. αφορούσε τέσσερα (4) φ/β πάρκα, ωστόσο, επειδή και τα υπόλοιπα ήταν σε κοντινές περιοχές, ζητήθηκε από την εταιρεία να τα ενοποιήσει σε μία ενιαία Μ.Π.Ε.. Αναφέρθηκε στους ενδοιασμούς της υπηρεσίας σχετικά με την έκταση του έργου αλλά και την αλλαγή στις χρήσεις γης, τις επιπτώσεις στο τοπίο και δήλωσε ότι η υπηρεσία γνωμοδοτεί θετικά με την προϋπόθεση πριν από την κατασκευή του έργου να εκπονηθούν μελέτες σε συγκεκριμένους τομείς στους οποίους αναφέρθηκε επιγραμματικά. Τέλος, πρόσθεσε ότι έχει γίνει αυτοψία στην περιοχή υλοποίησης του έργου. Ακολούθησαν ερωτήσεις από τους κ. Αγαθαγγελίδου Ανατολή, κ. Ιγνατιάδη Θεόδωρο και κ. Χρυσομάλλη

Νικόλαο, τακτικά μέλη. Ο κ. Ιγνατιάδης κατάθεσε και γραπτώς τις ερωτήσεις του ως εξής: «Η εταιρία αρχικά κατέθεσε σύμφωνα με την εισήγηση ΜΠΕ για 4 φωτοβολταϊκά. Και εν συνεχεία με την παρέμβαση της υπηρεσίας κατατέθηκε η μελέτη για τα 25. Ήταν υποχρεωμένη να το κάνει έτσι με βάση τη νομοθεσία; Η ήταν προαιρετικό; Δικαιολογείται η άγνοια της νομοθεσίας από την εταιρία; Η μήπως υπήρχε σκοπιμότητα για την συγκεκριμένη μεθόδευση;» Πριν δοθούν οι απαντήσεις, ο Πρόεδρος πρότεινε και όλα τα μέλη συμφώνησαν να δοθεί ο λόγος στην κ. Χαλκίδου Σοφία από την εταιρεία ΕΓΝΑΤΙΑ ΓΚΡΟΥΠ, φορέα υλοποίησης του έργου. Η κ. Χαλκίδου αναφέρθηκε επιγραμματικά στα εξής:

- στην επιφάνεια που καταλαμβάνουν τα πάνελ
- στην εγγύτητα σε οικισμούς,
- σε άλλα αντίστοιχα μεγάλα πάρκα στη Δυτική Μακεδονία, την Κεντρική και Νότια Ελλάδα.
- στον μετεωρολογικό σταθμό που προτείνεται να γίνει εντός της έκτασης του έργου.

Κλείνοντας η κ. Χαλκίδου τόνισε ότι επιθυμία της εταιρείας είναι το έργο αυτό να είναι έργο – πρότυπο, γιατί πράσινη ενέργεια δεν σημαίνει υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Όλα τα δίκτυα προτείνεται να γίνουν υπόγεια, παρότι το κόστος είναι πολύ υψηλότερο, προκειμένου να μην επιβαρυνθεί περαιτέρω το περιβάλλον. Το σημείο εγκατάστασης του έργου επιλέχθηκε λόγω της γειννίας με τα δίκτυα του ΑΔΜΗΕ ώστε να μπορέσει να το ενσωματώσει στο δικό του δίκτυο, αλλά και για να είναι κοντά στην κατανάλωση. Έδωσε διευκρινίσεις σε σχέση με την αλλαγή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και τόνισε ότι η εταιρεία είναι ανοικτή σε προτάσεις για κατασκευή έργων υποδομών.

Ακολούθησαν οι απαντήσεις στις ερωτήσεις από τους κ. Καλαμπούκα και κ. Χαλκίδου. Οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις είναι καταγεγραμμένες στο ηχητικό αρχείο της συνεδρίασης.

Μετά την ολοκλήρωση των ερωτήσεων το λόγο ζήτησε η Αντιπεριφερειάρχης Μ.Ε.Θ.. Η κ. Πατουλίδου ζήτησε απ' όλα τα μέλη της επιτροπής να λάβουν υπόψη τους τις πολύ σοβαρές επιφυλάξεις, προτάσεις και προϋποθέσεις που έχουν καταγραφεί στην εισήγηση της υπηρεσίας προκειμένου να αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά το έργο.

Ακολούθησαν οι τοποθετήσεις των μελών της Μητροπολιτικής Επιτροπής. Η κ. Αγαθαγγελίδου Ανατολή και ο κ. Ζέρβας Γεώργιος, τακτικά μέλη, δήλωσαν ότι θα κατανηφίσουν το θέμα. Κατέθεσαν και γραπτώς την τοποθέτησή τους ως εξής: «Πρόκειται για μια τεράστια συνολικά εγκατάσταση, σε γη όπου καλλιεργούνταν αποκλειστικά σιτηρά, ενώ η ΜΠΕ έχει σοβαρά προβλήματα και ελλείψεις. Όπως αναφέρει και η εισήγηση της υπηρεσίας: «Τέτοιου είδους εγκαταστάσεις υπάρχουν σε χώρες που έχουν πολύ μεγαλύτερο μέγεθος από την Ελλάδα (όπως ΗΠΑ, Ινδία, Κίνα κτλ) και συνήθως εγκαθίστανται σε απομονωμένες, άγονες και υποβαθμισμένες περιοχές. Η ΜΠΕ δεν περιλαμβάνει αποτίμηση του τοπίου».

Σε ερώτηση της κυρίας Αγαθαγγελίδου για το αν οι συγκεκριμένες εκτάσεις στις θέσεις Μπαλαίικα θεωρούνται απομονωμένες ή άγονες η απάντηση ήταν αρνητική, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι θεωρούνται υποβαθμισμένες επειδή έχουν μονοκαλλιέργεια σίτου, αλλά δεν θα θεωρούνται τέτοιες αν μετατραπούν σε μονοκαλλιέργεια φωτοβολταϊκών, με ότι αυτό συνεπάγεται.

Ιδιαίτερα σημαντική θεωρεί η παράταξη και την παρατήρηση στην εισήγηση της υπηρεσίας ότι «σε αυτή την περιοχή υπάρχει πανίδα και ορνιθοπανίδα, η οποία λόγω της γειννίας με την λ. Πικρολίμνη, που είναι περιοχή ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000, καθώς και της εγγύτητας με τους ποταμούς Γαλλικό και Αξιό και με την προστατευόμενη περιοχή του Δέλτα Αξιού, Αλιάκμονα είναι πιθανόν να έχει οικολογικό ενδιαφέρον, ιδίως για την ορνιθοπανίδα, γεγονός που πρέπει να το μελετήσει ειδικός βιολόγος/ορνιθολόγος».

Από την πλευρά μας, έχουμε να προσθέσουμε ότι η περιοχή εγκατάστασης των χιλιάδων φωτοβολταϊκών πάνελ βρίσκεται σε μια περιοχή από όπου πηγάζει ένας σημαντικός κλάδος του Γαλλικού ποταμού. Από τις φωτογραφίες παρατηρούμε ότι οι εγκαταστάσεις θα φτάνουν μέχρι τα όρια των κλάδων του παραπόταμου, αλλοιώνοντας το συνολικό οικοσύστημα, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις φαίνεται ότι οι εγκαταστάσεις θα εισέλθουν και εντός της κοίτης, αν και υπάρχει ρητή δέσμευση στη ΜΠΕ ότι θα γίνουν σεβαστές οι οριοθετήσεις των χειμάρρων.

Εντύπωση μας προκαλεί και η έλλειψη σχετικής γνωμοδότησης/τοποθέτησης από τον οικείο Δήμο.

Αν και συμφωνούμε με τις παρατηρήσεις της υπηρεσίας και τους επιπλέον όρους που θέτει, δεν μπορούμε να τοποθετηθούμε θετικά γιατί για να γίνουν σεβαστοί αυτοί οι όροι, οι παρεμβάσεις της εταιρείας θα πρέπει να γίνουν σε κάποια απόσταση από την οριογραμμή των χειμάρρων και όχι ακριβώς στο όριό τους. Συνεπώς πρέπει να τροποποιηθεί η ΜΠΕ, να περιοριστεί κατά πολύ η έκταση των παρεμβάσεων, να περιληφθούν οι ειδικές μελέτες που προτείνει η υπηρεσία και να επανέλθει στην Επιτροπή για αξιολόγηση. Επίσης, μας προβληματίζει ιδιαίτερα η αναπτυξιακή προοπτική μιας περιοχής που από μονοκαλλιέργεια σιτηρών θα μετατραπεί σε μονοκαλλιέργεια φωτοβολταϊκών, χωρίς διαφοροποίηση της παραγωγικής της βάσης. Τέλος, σε κυβερνητικό επίπεδο, θα πρέπει να προχωρήσει η έκδοση χωροταξικού σχεδιασμού για τις ΑΠΕ, καθώς με τη σημερινή κατάσταση είναι δυνατόν να εγκριθούν τερατώδεις παρεμβάσεις, όπως η συγκεκριμένη.»

Ο κ. Παπαστεργίου Χρήστος, τακτικό μέλος, δήλωσε ότι θα τοποθετηθεί με λευκό.

Ο κ. Ιγνατιάδης Θεόδωρος, τακτικό μέλος, δήλωσε ότι θα καταψηφίσει, κατέθεσε και γραπτώς την τοποθέτησή του ως εξής: «Θέλουμε με την ευκαιρία της συζήτησης της ΜΠΕ ενός πραγματικά φαραωνικού έργου φωτοβολταϊκών πάρκων, που καλύπτει έκταση πολλαπλάσια από τα χωριά της περιοχής και τη λίμνη Πικρολίμνη, να υπογραμμίσουμε για άλλη μια φορά πως ως συνδυασμός είμαστε απόλυτα αντίθετοι στην λεγόμενη «απελευθέρωση» της παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας από ιδιώτες «επενδυτές», επειδή όλη αυτή η πορεία έχει οδηγήσει:

- Σε όξυνση της ενεργειακής φτώχειας του λαού μας, την αύξηση του κόστους στον λαϊκό καταναλωτή προς χάριν της κερδοφορίας των επενδυτών με εγγυημένες τιμές μέσα από τα διάφορα τέλη ΑΠΕ. Τα περισσότερα από 95 εκ € που θα επενδυθούν στην συγκεκριμένο πάρκο θα αυγατίσουν για τις τράπεζες που θα συμμετέχουν σε 95 % και τον επενδυτή στις λαϊκές πλάτες.
- Στη χειροτέρευση των όρων εργασίας για τους εργαζόμενους του κλάδου, σε μαζικές απολύσεις ειδικά στο πλαίσιο της λεγόμενης ενεργειακής μετάβασης, οι οποίες δεν αντισταθμίζονται από τις όποιες προσλήψεις στις μονάδες ΑΠΕ,
- Στην υπονόμευση της ενεργειακής αυτάρκειας της χώρας.

Αντιστρέφει την πραγματικότητα που ζει ο λαός μας ο ισχυρισμός της ΜΠΕ ότι μειώνεται λόγω της επένδυσης και το οικονομικό κόστος ενέργειας για το λαό.

Η αντίθεσή μας στην επένδυση δεν είναι γενική αντίθεσή στην χρήση των ΑΠΕ. Σημειώνουμε όμως ότι προκαλούν και αυτές περιβαλλοντική επιβάρυνση-πολύ δε περισσότερο το φαραωνικό έργο που συζητάμε- μια επιβάρυνση που μεγιστοποιείται με τη χρήση τους με κριτήρια καπιταλιστικής κερδοφορίας. Η αντίθεσή μας έχει να κάνει με την ριζικά διαφορετική αντίληψή μας για το ποιος έχει την ιδιοκτησία τους, ποιος καθορίζει τις προτεραιότητες ανάπτυξής τους και τη θέση τους στο ενεργειακό μείγμα ανά κατηγορία ΑΠΕ με τρόπο που είναι ανάγκη να αξιοποιεί συνδυασμένα και ορθολογικά όλες τις διαθέσιμες μορφές ενέργειας, πως χωροθετούνται, κατασκευάζονται και λειτουργούν, πως εντάσσονται στην συνδυασμένη ανάπτυξη όλων των παραγωγικών κλάδων.

Αλλά πριν από όλα με το σκοπό που υπηρετούν που σε αντίθεση με την καπιταλιστική κερδοφορία κατά τη γνώμη μας πρέπει να είναι η συνδυασμένη ικανοποίηση των διευρυμένων λαϊκών αναγκών.

Θεωρούμε πως για να γίνουν όλα αυτά απαιτείται άλλη κοινωνία και εξουσία με κοινωνική ιδιοκτησία τους κεντρικό επιστημονικό σχεδιασμό και εργατικό λαϊκό έλεγχο.

Με αυτή τη λογική είμαστε αντίθετοι και την προωθούμενη «απολιγνιτοποίηση» στην παραγωγή ενέργειας που οδηγεί ολόκληρες περιοχές σε οικονομικό μαρασμό και χιλιάδες στην ανεργία. Πέρα από τα προφανή οφέλη για την ενεργειακή αυτάρκεια της χώρας, ο λιγνίτης με τα κατάλληλα μέτρα, σε μονάδες υπερκρίσιμου κύκλου μπορεί να αξιοποιηθεί με μεγαλύτερη απόδοση και χαμηλότερο αποτύπωμα στο περιβάλλον σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση.

Δεν κρίνουμε την αρτιότητα της μελέτης, ούτε το έργο των μελετητών και των εργαζομένων της Περιφέρειας που ελέγχουν και εισηγούνται. Έτσι κι αλλιώς όλοι τους είναι υποχρεωμένοι να λειτουργούν μέσα σε ένα πλαίσιο περιβαλλοντικής νομοθεσίας που καθορίζεται κατά βάση από το αν εξυπηρετεί ή όχι τους επιχειρηματικούς ομίλους, αν είναι ευνοϊκή για υποψήφιους «επενδυτές».

Κρίνουμε την κατεύθυνση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας αλλά και το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσονται οι ίδιες οι ΑΠΕ. Και επίσης κρίνουμε τη σκοπιμότητα του κάθε έργου και το συνολικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσεται που εν προκειμένω είναι η «απελευθέρωση» – ιδιωτικοποίηση της ενέργειας.

Η άναρχη χωροθέτηση εγκαταστάσεων ΑΠΕ σε όλη τη χώρα έχει δημιουργήσει επίσης πλήθος προβλημάτων περιβαλλοντικών και όχι μόνο. Αυτό μάλιστα είναι εμφανέστατο στην συγκεκριμένη περίπτωση.

Επισημαίνουμε την ανάγκη να υπάρχει μια ολοκληρωμένη καταγραφή ανά μορφή ΑΠΕ με ταυτόχρονη συνολική καταγραφή των εκτάσεων που αλλάζουν χρήση ή καλλιέργεια. Σε μια χώρα άκρως ελλειμματική σε αγροτικά προϊόντα.

Η συγκεκριμένη μονάδα δεσμεύει 2.893 στρ καλλιεργήσιμης γης, στην οποία προστίθενται μερικές εκατοντάδες στρ φ/β πάρκων της ίδιας και άλλων εταιριών στην ίδια περιοχή. Γη που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί με την κατάλληλη βέβαια πολιτική για την παραγωγή φτηνών και ποιοτικών αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων για το λαό και για την εξασφάλιση πολλαπλάσιων καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας από τις ελάχιστες που θα απασχολεί η εταιρία στη φάση της λειτουργίας της.

Είναι προκλητικό το επιχείρημα που διακινείται από την εταιρία, ότι η ενοικίαση τέτοιων εκτάσεων από εταιρίες προσφέρει στους αγρότες περισσότερο εισόδημα από την καλλιέργειά τους. Γιατί πατάει πάνω στα αποκαϊδία της ανταγροτικής πολιτικής της ΚΑΠ της ΕΕ και των κυβερνήσεων. Που προκειμένου να εξυπηρετεί τα συμφέροντα και τα κέρδη των καπιταλιστών του αγροδιατροφικού τομέα δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό εισόδημα στην πλειοψηφία των βιοπαλαιστών αγροτών και τους ωθεί βίαια στην εγκατάλειψη της δραστηριότητάς τους. Δημιουργώντας παράλληλα χώρο για την αλλαγή χρήσης της γεωργικής γης για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των καπιταλιστών στον κλάδο των Α.Π.Ε.

Σημειώνουμε επίσης ότι οι εγκαταστάσεις σύμφωνα με την ίδια την ΜΠΕ χωροθετούνται και σε

περιοχές που σύμφωνα με τους δασικούς χάρτες χαρακτηρίζονται ως δάση και δασικές εκτάσεις (ΔΔ), εκχερσωμένες δασικές εκτάσεις(ΔΑ) δασωθέντες αγρούς (ΑΔ). Οι υποσχέσεις ότι μπροστά στα επενδυτικά της συμφέροντα η εταιρία θα σεβαστεί έστω και στοιχειωδώς την ελλιπή δασική νομοθεσία είναι κατά τη γνώμη μας πέρα για πέρα υποκριτικές.

Σημειώνουμε επίσης πως ο τεράστιος όγκος των εκσκαφών στην ευρύτερη περιοχή δημιουργεί σοβαρά ερωτηματικά και επιφυλάξεις σχετικά με την ορθολογική διαχείρισή τους. Ερωτηματικά προκύπτουν και για την ορθή αποκατάσταση μετά το πέρας της παραγωγικής ζωής των φ/β πάνελ αν πάρει κανείς υπόψη του την σχετική πείρα από τις ανεμογεννήτριες.

Ερωτηματικά δημιουργεί το γεγονός ότι ενώ η ΜΠΕ αναφέρεται σε πιθανές συνέπειες της γραμμής μέσης τάσης αποφεύγει να τις αξιολογήσει.

Σε ότι αφορά την λήψη μέτρων προστασίας ουσιαστικά η εταιρία προτείνει με τον τρόπο της τον αυτοέλεγχό της(Γιάννης κερνάει, Γιάννης πίνει). Αυτό σηματοδοτεί στην ουσία η υπόσχεση δημιουργίας μετεωρολογικού περιβαλλοντικού σταθμού, με πρόσβαση στα στοιχεία, που ενδέχεται και να «φιλτράρονται» πριν δοθούν στο κοινό και τις υπηρεσίες. Όπως και η υπόσχεση ορισμού επιστήμονα κατάλληλης ειδικότητας για την παρακολούθηση της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, που φυσικά το δικό της χατίρι θα κάνει. Όμως, όπως παρατηρεί η υπηρεσία, δεν είναι σαφές αν τέτοιοι επιστήμονες υπήρχαν στην ομάδα η οποία εκπόνησε την ΜΠΕ.

Δεν λείπουν βέβαια και οι χάνδρες προς τους ιθαγενείς όπως η διάθεσή της εταιρίας να παρέμβει στα ρέματα της περιοχής για να «συμβάλει» στην αντιπλημμυρική προστασία, υποκαθιστώντας τις υπεύθυνες αρχές, όπως και στη δημιουργία παραρεμάτων ζωνών πρασίνου και «όρων» διέλευσης πανίδας αλλά και περιμετρικής ζώνης πρασίνου στα Μπαλαίικα ως «κουρτίνα» συγκάλυψης της οπτικής όχλησης που θα προκαλέσουν οι θηριώδεις κατασκευές της.

Είναι θράσος και όχι απλώς μη αληθές όπως λέει σωστή παρατήρηση της εισήγησης της υπηρεσίας, ο ισχυρισμός ότι η επίδραση στο τοπίο, στα τοπογραφικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά είναι μικρής έκτασης. Ενώ η παρέμβαση, με εμφανή την υποβάθμιση από την «μονοκαλλιέργεια» των φωτοβολταϊκών αφορά χιλιάδες στρέμματα και δεκαετίες στο χρόνο, όπως και η υπηρεσία σημειώνει. Και μάλιστα καλλιεργήσιμης δίπλα και μέσα σε δάση και ρέματα και όχι άγονης και απομονωμένης όπως για τυπικούς λόγους οι διεθνείς οργανισμοί προτείνουν για τέτοιου μεγέθους έργα.

Είναι πολύ σοβαρή επίσης η παρατήρησή της υπηρεσίας για την επίδραση στην χλωρίδα και την πανίδα και ειδικά την ορνιθοπανίδα της περιοχής που σκοπίμως υποτιμάται για να μην προκύψει η ανάγκη τεκμηριωμένων μέτρων αντιμετώπισής της.

Σημειώνουμε επίσης τις ορθές παρατηρήσεις της υπηρεσίας για την ελλιπή και μη ορθή τεκμηρίωση της ΜΠΕ (κλιματολογικά στοιχεία, εναλλακτικές λύσεις, τεκμηρίωση της σύνθεσης της μελετητικής ομάδας με βάση τις απαιτήσεις του έργου.)

Επιπλέον διατηρούμε σοβαρές επιφυλάξεις σχετικά με τον έλεγχο εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων. Αφού η αποδυνάμωση των υπηρεσιών της Περιφέρειας αλλά και άλλων αρμόδιων υπηρεσιών σε στελεχικό δυναμικό, και το συνολικό πλαίσιο διεξαγωγής των ελέγχων (συχνά καταλήγει στον αυτοέλεγχο) περιορίζουν δραματικά τον ουσιαστικό έλεγχο.

Για όλους τους παραπάνω λόγους και με βασικό κριτήριο την θέση μας ενάντια στην λεγόμενη «απελευθέρωση» σε όλη την αλυσίδα της παραγωγής - εμπορίας ενέργειας, ψηφίζουμε κατά...».

Ο κ. Χρυσομάλλης Νικόλαος, τακτικό μέλος, ανέφερε ότι ως παράταξη είναι υπέρ της πράσινης ενέργειας χωρίς να δαιμονοποιείται το υπάρχον δίκτυο. Θεωρεί ότι καλύφθηκε από τις απαντήσεις που δόθηκαν σχετικά με τη ζώνη χαμηλής παραγωγικότητας, την υπόγεια καλωδίωση, το οικονομικό όφελος για την τοπική κοινωνία και την απασχόληση ανθρώπινου δυναμικού κατά την κατασκευή και την επινοικίαση της γης, γι' αυτό και ψηφίζει θετικά.

Ο κ. Γκανούλης Φίλιππος, Αντιπρόεδρος, δήλωσε ότι θα τοποθετηθεί με λευκό. Ανέφερε ότι τα φωτοβολταϊκά είναι ΑΠΕ με τη μικρότερη περιβαλλοντική επιβάρυνση. Το έργο είναι σωστά χωροθετημένο σε γη χαμηλής παραγωγικότητας, κοντά στην κατανάλωση, κάτι που θα ωθήσει στην ενεργειακή μετάβαση. Θεωρεί ότι σωστά τίθεται από την υπηρεσία ζήτημα ορνιθολογικής καταγραφής. Αυτό που τον απασχολεί είναι η κοινωνική διάσταση του έργου. Το όφελος της ενεργειακής μετάβασης δεν περνάει στην κοινωνία, αλλά πηγαίνει στους λίγους. Τα πάνελ δεν παράγονται στη χώρα μας, άρα το εισόδημα αυτό δεν αναδιανέμεται σωστά στην κοινωνία. Γι' αυτό και μόνο το λόγο τοποθετείται με λευκό. Τα λοιπά μέλη του Σώματος δήλωσαν ότι θα ψηφίσουν θετικά.

Μετά την ολοκλήρωση των τοποθετήσεων η κ. Π. Πατουλίδου, Αντιπεριφερειάρχης Μ.Ε.Θ., πρότεινε τη θετική γνωμοδότηση επί της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων της δραστηριότητας.

2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (ΔΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ Μ.Ε.Θ.) ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Δ/ση Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος Π.Ε. Θεσσαλονίκης
Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας

3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ

A/A	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Ή ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
	-----	-----	-----

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής αρχής για το έργο - δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος, η Μητροπολιτική Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη την με αρ. πρωτ.: 675877 (15811)πε/22-01-2021 εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας της Δ/σης Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος Π.Ε. Θεσσαλονίκης του σημείου 2 του παρόντος, το με αρ. πρωτ. 92/22-01-2021 διαβιβαστικό έγγραφο του Γραφείου Αντιπεριφερειάρχη Μ.Ε.Θ., το άρθρο 213 του Ν. 3852/2010 “περί αρμοδιοτήτων της Μητροπολιτικής Επιτροπής”, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, την υπ’ αριθμ. 168/2019 (ΑΔΑ: 6Φ1Ε7ΛΛ-ΚΑΜ) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Κεντρικής Μακεδονίας “περί εκλογής τακτικών και αναπληρωματικών μελών της Μητροπολιτικής Επιτροπής της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης”, την με αρ. πρωτ. 50523/10-09-2019 απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης «περί επικύρωσης εκλογής τακτικών και αναπληρωματικών μελών Μητροπολιτικής Επιτροπής Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης», την αριθμ. 109/2019 (ΑΔΑ: 6ΗΓ07ΛΛ-1ΝΞ) απόφαση της Μητροπολιτικής Επιτροπής «περί εκλογής Προέδρου και Αντιπροέδρου Μητροπολιτικής Επιτροπής Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης», την με αρ. πρωτ. 56105/07-10-2019 απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης σύμφωνα με την οποία δεν εμπίπτει σε έλεγχο νομιμότητας η απόφαση της Μητροπολιτικής Επιτροπής «περί εκλογής Προέδρου και Αντιπροέδρου Μητροπολιτικής Επιτροπής Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης», την αριθμ. 125/2019 (ΑΔΑ: 6ΧΠΒ7ΛΛ-3ΚΜ) απόφαση της Μητροπολιτικής Επιτροπής «περί εκλογής νέου Προέδρου Μητροπολιτικής Επιτροπής Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης», την με αρ. πρωτ. 359184(6447)/01-09-2016 απόφαση του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας «περί Ορισμού Γραμματέα και αναπληρωτή Γραμματέα της Μητροπολιτικής Επιτροπής της Μ.Ε.Θ.», την παρ. 1 του άρθρου 10 της από 11/03/2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ 55Α/11-03-2020), την με α.π.: Γ.Π.Κ.Μ./οικ.3193/05-11-2020 απόφαση του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας (ΑΔΑ: 62857ΛΛ-0ΠΙ), την υπ’ αριθμ. 427/13-11-2020 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών (ΑΔΑ: Ψ8Τ646ΜΤΛ6-ΠΓΦ) και την με αρ. πρωτ. 1822/16-03-2020 (ΑΔΑ: ΨΕΚ946ΜΤΛΠ-004) εγκύκλιο του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης περί “Παροχής διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή της υπηρεσίας τηλεδιάσκεψης e: Presence.gov.gr.”, γνωμοδοτεί επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ως εξής:

Γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία

(Οι κ. Αγαθαγγελίδου Ανατολή, κ. Ζέρβας Γεώργιος και κ. Ιγνατιάδης Θεόδωρος καταψήφισαν, οι κ. Παπαστεργίου Χρήστος και κ. Γκανούλης Φίλιππος τοποθετήθηκαν με λευκό)

Θετικά επί της Μ.Π.Ε. του έργου Κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων συνολικής μέγιστης ισχύος 147,781MW, στις θέσεις “Μπαλαϊϊκα 1, 2, 3 ... 24, 25”, εκτός σχεδίου, πλησίον Τ.Κ. Ξηροχωρίου και Δ.Κ. Νέας Μεσήμβριας, Δ.Ε. Αγίου Αθανασίου, Δήμου Χαλκηδόνος, Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της εισήγησης που ακολουθεί.

1. Εισαγωγή

Η υπό εξέταση Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει εκπονηθεί για την περιβαλλοντική αδειοδότηση φωτοβολταϊκού (Φ/Β) σταθμού παραγωγής ενέργειας που αποτελείται από επί μέρους φωτοβολταϊκά πάρκα. Συγκεκριμένα το συνολικό έργο θα περιλαμβάνει την εγκατάσταση και λειτουργία είκοσι πέντε (25) φωτοβολταϊκών πάρκων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συνολικής ισχύος 147,781 MW, που προτίθεται να υλοποιήσει η εταιρεία ΕΓΝΑΤΙΑ ΓΚΡΟΥΠ ΙΚΕ. Τα φωτοβολταϊκά πάρκα προτείνεται να εγκατασταθούν πλησίον του οικισμού Μπαλαϊϊκα της Τ.Κ. Ξηροχωρίου και Δ.Κ. Νέας Μεσήμβριας στη Δημοτική Ενότητα Αγίου Αθανασίου του Δήμου Χαλκηδόνος της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Το προτεινόμενο έργο βρίσκεται σε κοντινή απόσταση από τρεις οικισμούς και συγκεκριμένα 0,48 km περίπου από τον οικισμό Ξηροχωρίου, 0,3 km από τον οικισμό Μπαλαϊϊκα και 1,4 km από τον οικισμό Νέας Μεσήμβριας.

Αρχικά με το κ' σχετικό είχε αποσταλεί και έγινε δημοσιοποίηση της ΜΠΕ για τέσσερα (4) έργα Φ/Β πάρκων. Στη συνέχεια, μετά από παρέμβαση της Υπηρεσίας μας, με τα κα' και κβ' κατατέθηκε συνολική ΜΠΕ για τα 25 έργα Φ/Β πάρκων.

Τα φωτοβολταϊκά πάρκα θα εγκατασταθούν σε αγροτεμάχια συνολικής έκτασης 2.893.055,77 m². Το προτεινόμενο έργο, όπως φαίνεται και από τη συνημμένη φωτογραφία, καλύπτει πολύ μεγαλύτερη επιφάνεια από ότι οι ίδιοι οι οικισμοί της περιοχής ή η λίμνη Πικρολίμνη. Κατά συνέπεια γίνεται κατανοητό ότι το προτεινόμενο έργο, λόγω του μεγέθους του και της γειτνίασης με τους οικισμούς, είναι μια παρέμβαση μεγάλης κλίμακας που πιθανόν να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

2. Περιγραφή του έργου

Το προτεινόμενο έργο αναφέρεται στην εγκατάσταση και λειτουργία είκοσι πέντε (25) φωτοβολταϊκών πάρκων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συνολικής ισχύος 147,781 MW. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά κάθε φωτοβολταϊκού πάρκου:

A/A	Φ/Β Πάρκο	Αγροτεμάχια	Αριθμός Φ/Β γεννητριών	Ισχύς MW	Παρατηρήσεις
1	Μπαλαίκα 1	31, 32	7.686	2,9 22	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
2	Μπαλαίκα 2	36, 37, 38Α, 38Β, 39	25.272	8,3 40	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
3	Μπαλαίκα 3	41, 42, 43Α1, 43Α2, 43Α3, 43Α4, 43Γ, 43Γ1	24.192	9,1 95	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
4	Μπαλαίκα 4	59, 60Α, 60Β, 60Γ, 60Δ, 60Ζ, 60ΣΤ	38.340	12, 65 2	Αρχικά υποβληθείσα ΜΠΕ.
5	Μπαλαίκα 5	60Ε	2.502	1,0 04	Αρχικά υποβληθείσα ΜΠΕ.
6	Μπαλαίκα 6	67, 102Β, 102Γ, 102Δ, 102Ε	54.000	17, 82 0	Αρχικά υποβληθείσα ΜΠΕ.
7	Μπαλαίκα 7	68	24.192	6,4 15	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
8	Μπαλαίκα 8	92	9.072	2,9 94	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
9	Μπαλαίκα 9	76 & 173	9.072	2,9 94	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
10	Μπαλαίκα 10	86, 86Α & 86Β	27.000	8,9 10	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.

11	Μπαλαίκα 11	103, 104Β, 104Γ	4.968	1,6 39	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
12	Μπαλαίκα 12	90Β1, 90Β2	12.312	4,0 63	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
13	Μπαλαίκα 13	120	12.312	4,0 63	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
14	Μπαλαίκα 14	105, 106, 107	15.120	4,9 90	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
15	Μπαλαίκα 15	139	7.128	2,3 52	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
16	Μπαλαίκα 16	114	3.888	1,2 83	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
17	Μπαλαίκα 17	148, 149	23.760	7,8 41	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
18	Μπαλαίκα 18	161, 168Α1, 168Α2, 162, 163, 165, 166	30.294	9,9 97	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
19	Μπαλαίκα 19	90Γ1, 90Γ2	3.888	1,6 39	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
20	Μπαλαίκα 20	72, 73, 74, 75, 77	41.472	13, 68 6	Αρχικά υποβληθείσα ΜΠΕ.
21	Μπαλαίκα 21	124Α, 124Β, 124Γ, 124Δ, 124Ε, 124ΣΤ	17.982	5,9 34	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
22	Μπαλαίκα 22	131, 132, 133	21.600	7,1 28	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
23	Μπαλαίκα 23	126	7.128	2,3 52	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
24	Μπαλαίκα 24	128, 129α, 129β	10.620	3,5 05	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.
25	Μπαλαίκα 25	124, 130Γ	12.312	4,0 63	Είχε κατατεθεί αίτημα για ΠΠΔ.

Αρχικά είχε κατατεθεί μια ΜΠΕ (κ' σχετ.) κατηγορίας Α2 για τα Φ/Β "Μπαλαίκα 4", "Μπαλαίκα 5", "Μπαλαίκα 6" και "Μπαλαίκα 20", ενώ για τα υπόλοιπα είχαν κατατεθεί ξεχωριστά μεμονωμένες αιτήσεις για την έκδοση Προτύπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων. Τα έργα αυτά βρίσκονται σε πολύ κοντινές περιοχές ή και σε επαφή μεταξύ τους, οπότε ζητήθηκε από την εταιρεία ΕΓΝΑΤΙΑ ΓΚΡΟΥΠ ΙΚΕ να ενοποιήσει όλα τα έργα, μαζί με τα συνοδά τους, σε μία ενιαία ΜΠΕ, ώστε να είναι δυνατή η ενιαία περιβαλλοντική αντιμετώπιση του έργου. Σε συνέχεια αυτών η εταιρεία προέβη σε ενσωμάτωση όλων των έργων στην υποβληθείσα αρχικά ΜΠΕ (κα' και κβ' σχετ.) και έτσι αντιμετωπίζονται στην παρούσα εισήγηση.

Από έλεγχο που έγινε στο αρχείο της υπηρεσίας διαπιστώθηκε ότι για την ίδια εταιρεία έχουν εκδοθεί δύο Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), για έργα που βρίσκονται στην ίδια περιοχή. Τα δύο έργα αφορούν την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συστήματα φωτοβολταϊκών πλαισίων συνολικής ισχύος 2,495 MWp και 2,994 MWp και συνοδά έργα υποδομής, που θα εγκατασταθούν στα αγροτεμάχια 40 και 134 αντίστοιχα, του αγροκτήματος Μπαλαίκα. Στην ευρύτερη περιοχή έχει εκδοθεί ΑΕΠΟ για την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σύστημα φωτοβολταϊκών πλαισίων συνολικής ισχύος 2,52MW και συνοδά έργα υποδομής, που θα εγκατασταθεί στο υπ' αριθ. 102Α-3 αγροτεμάχιο, στην εκτός σχεδίου περιοχή της Τ.Κ. Ξηροχωρίου, Δ.Ε. Αγίου Αθανασίου» Δ. Χαλκιδόνας.

Τα φωτοβολταϊκά πάρκα θα εγκατασταθούν σε αγροτεμάχια συνολικής έκτασης 2.893.055,77 m². Ο συνολικός αριθμός των Φ/Β γεννητριών (πάνελς) που θα εγκατασταθούν είναι 446.112 τεμάχια.

Για τη διασύνδεση της εγκατάστασης των προαναφερθέντων φωτοβολταϊκών πάρκων συνολικής ισχύος 147,781MW στη θέση Μπαλαίκα, θα απαιτηθεί επέκταση του δικτύου του ΑΔΜΗΕ που θα αποτελείται από ένα υποσταθμό ανύψωσης τάσης 20/150kV. Τα επιμέρους πάρκα θα συνδέονται με γραμμές Μέσης Τάσης (ΜΤ), είτε εναέριες είτε υπόγειες καλωδιακές κατά περίπτωση, σε έναν οικίσκο που θα στεγάζει τον κεντρικό υποσταθμό ΜΤ. Ο κεντρικός οικίσκος ΜΤ θα βρίσκεται εντός του υποσταθμού ανύψωσης. Από την έξοδο του υποσταθμού ανύψωσης θα ξεκινάει η καλωδιακή γραμμή η οποία θα οδεύει υπόγεια και παράλληλα προς τον κοινοτικό δρόμο μέχρι το σημείο σύνδεσης στην διερχόμενη γραμμή υψηλής τάσης (ΥΤ). Στο σημείο σύνδεσης με την διερχόμενη εναέρια γραμμή υψηλής τάσης θα κατασκευαστεί ο Υποσταθμός Σύνδεσης που θα αποτελείται από μία πύλη σύνδεσης της καλωδιακής γραμμής προερχόμενης από τα πάρκα και δύο πλήρεις πύλες για την σύνδεση της εναέριας γραμμής σε διάταξη εισόδου - εξόδου από τον Υποσταθμό Σύνδεσης. Όπως αναφέρει η ΜΠΕ, η τελική διασύνδεση των πάρκων με το δίκτυο του ΑΔΜΗΕ θα γίνει σύμφωνα με την προσφορά σύνδεσης από το διαχειριστή του συστήματος.

Η υλοποίηση του έργου θα γίνει σύμφωνα με τα ακόλουθα στάδια:

1) Διαμόρφωση αγροτεμαχίου:	i.	3. Χωματουργικές εργασίες διαμόρφωσης 4. Περίφραξη civ.
2) Τοποθέτηση φωτοβολταϊκών πλακών στο αγροτεμάχιο:	i.	• Τοποθέτηση μεταλλικών στηριγμάτων • Τοποθέτηση συρταρωτών ράβδων αλουμινίου • Ανύψωση φωτοβολταϊκών πλακών • Τοποθέτηση φωτοβολταϊκών πλακών
3) Κατασκευή ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων	i.	• ΗΜ οικίσκοι • Ηλεκτρικοί πίνακες • Καλωδιώσεις • Κατασκευή υποσταθμού, εναέριου – υπόγειου • δικτύου μέσης τάσης • Δοκιμές λειτουργίας

Το υπό μελέτη έργο θα εγκατασταθεί εκτός ορίων οικισμών και σύμφωνα με το Χάρτη Χρήσεων Γης που συνοδεύει τη ΜΠΕ στην ευρύτερη περιοχή του υπό μελέτη έργου δεν εντοπίζονται ευαίσθητες χρήσεις ή εγκαταστάσεις κοινωνικής υποδομής. Η προτεινόμενη περιοχή εγκατάστασης βρίσκεται εντός εγκεκριμένου Γ.Π.Σ. (ΦΕΚ31/ΑΑΠ/28-1-2009), οι θέσεις εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών πάρκων βρίσκονται εκτός

σχεδίου πόλης, εκτός ορίων οικισμού και εντός ΓΠΣ. Τα φωτοβολταϊκά πάρκα θα απέχουν σε απόσταση 0,48km περίπου από τον οικισμό Ξηροχωρίου, 0,3 km από τον οικισμό Μπαλλαίικα και 1,4 km από τον οικισμό Νέα Μεσήμβρια. Οι αποστάσεις αφορούν στα αγροτεμάχια που βρίσκονται πλησιέστερα προς τους οικισμούς. Η πρόσβαση στις θέσεις εγκατάστασης των επιμέρους φωτοβολταϊκών πάρκων εξασφαλίζεται από το υφιστάμενο αγροτικό δίκτυο.

Σύμφωνα με τη ΜΠΕ, η χωροθέτηση των πάρκων πραγματοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη την κάλυψη των αναγκαίων προϋποθέσεων που θέτει η εταιρεία όσον αφορά τη διασύνδεση με το δίκτυο της ΔΕΔΔΗΕ, την τεχνική καταλληλότητα, την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων σε επίπεδο εδάφους, αλλά και περιβαλλοντικά κριτήρια. Η περιοχή εγκατάστασης των Φ/Β πάρκων πληροί όλες τις προϋποθέσεις που ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία. Στη γύρω περιοχή δεν υπάρχουν στρατιωτικοί χώροι, δεν εντοπίζονται μνημεία εγγεγραμμένα στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, δεν εντοπίζονται αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι, παραδοσιακοί οικισμοί. Επιπλέον δεν εμπίπτει εντός οικοτόπων προτεραιότητας, Εθνικών Πάρκων, Αισθητικών Δασών, Εθνικών Δρυμών. Τα υπό μελέτη πάρκα δεν θα θεμελιώνεται επί προστατευόμενων περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού δικτύου Natura 2000.

Η εγκατάσταση των Φ/Β πάνελ θα γίνει εκτός δασικών περιοχών και σε θέσεις όπου επιτρέπεται η εγκατάστασή τους, όπως βεβαιώνει και το Δασαρχείο με σχετικά έγγραφα.

Σύμφωνα με την υπ' αρ. 49828 Απόφαση (ΦΕΚ 2464/3-12-2008) «Έγκριση ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αιωφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού», η θέση εγκατάστασης του Φ/Π και των συνοδών έργων δεν εμπίπτει σε καμία εκ των κατηγοριών των περιοχών αποκλεισμού της ως άνω Απόφασης. Επιπλέον σύμφωνα με το Εγκεκριμένο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 218 Β' /06-02-2004) το υπό μελέτη έργο τηρεί τους όρους και περιορισμούς όσον αφορά στις αποστάσεις από εγκαταστάσεις κοινωνικής υποδομής και κοινής ωφέλειας.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της κατάταξης των έργων και δραστηριοτήτων, ήτοι την Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/74463/4562 (ΦΕΚ 3291 Β' /6-8-2020) (Τροποποίηση της υπ' αριθ. ΔΙΠΑ/οικ. 37674/27-7-2016 (ΦΕΚ 2471 Β' /2016) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργεια και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.9.2011(Α' 209)», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ως προς την κατάταξη ορισμένων έργων και δραστηριοτήτων της 4ης, 11ης και 12ης Ομάδας, ο υποσταθμός ανήκει στο Παράρτημα XI, στην 11η Ομάδα Μεταφορά Ενέργειας, καυσίμων & χημικών ουσιών, και στον κωδικό α/α 11 «Μεμονωμένα κέντρα υπερυψηλής τάσης και μεμονωμένοι υποσταθμοί επί της επιφάνειας του εδάφους (συμπεριλαμβάνονται και οι επεκτάσεις σε υφιστάμενους υποσταθμούς)», στην Κατηγορία Β, όπου κατατάσσονται τα έργα του ανωτέρω α/α όταν η τάση λειτουργίας της γραμμής είναι $50 \leq T \leq 150 \text{Kv}$.

Σύμφωνα με τη ΜΠΕ, η κατασκευή των επί μέρους πάρκων θα πραγματοποιείται διαδοχικά προκειμένου να μην υπάρξει περιβαλλοντική επιβάρυνση και ηχορύπανση στην ευρύτερη περιοχή των έργων.

3. Επιπτώσεις των Φ/Β πάρκων στο περιβάλλον

Για τον προσδιορισμό των επιπτώσεων στο περιβάλλον, η ΜΠΕ αναφέρει ότι οι παράμετροι που εξετάστηκαν κατά την εκπόνησή της είναι οι ακόλουθοι:

- Κλιματικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά
- Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά
- Γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά
- Φυσικό περιβάλλον
- Ανθρωπογενές περιβάλλον
- Κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον
- Τεχνικές υποδομές
- Ανθρωπογενείς πιέσεις στο περιβάλλον
- Επιπτώσεις στη ποιότητα αέρα
- Θόρυβος και δονήσεις
- Ηλεκτρομαγνητικά πεδία
- Ύδατα

Στις παραμέτρους που εξετάστηκαν δεν αναφέρονται ρητά οι παράμετροι της χλωρίδας και της πανίδας, που για ένα τόσο μεγάλης έκτασης έργο, είναι σίγουρο ότι θα επηρεάσει τη λειτουργία του οικοσυστήματος στην ευρύτερη περιοχή, ενώ σύμφωνα με το ιστ' σχετ. θα έπρεπε να γίνει εκτίμηση των επιπτώσεων στο φυσικό

περιβάλλον με συνδυαστική θεώρηση των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που έχουν καταγραφεί και αυτών που αφορούν την κατασκευή και λειτουργία του έργου.

4. Μέτρα προστασίας

Στη ΜΠΕ αναφέρεται, όσον αφορά τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, ότι ο κύριος του έργου δεσμεύεται για τα παρακάτω:

- Τοποθέτηση μετεωρολογικού – περιβαλλοντικού σταθμού για την παρακολούθηση των βιοκλιματικών χαρακτηριστικών της περιοχής. Τα δεδομένα θα καταγράφονται, αναλύονται και θα αξιολογούνται και θα είναι διαθέσιμα για υπηρεσίες, πολίτες, φορείς και για οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο. Τα δεδομένα θα αξιολογήσουν τις επιπτώσεις από τη λειτουργία του έργου. Ιδιαίτερη παρακολούθηση της συμπεριφοράς του σε περιόδους εμφάνισης ακραίων κλιματικών συνθηκών για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων.
- Καθ' όλη την διάρκεια λειτουργίας του έργου ο φορέας αυτού έχει την υποχρέωση να ορίσει στο πλαίσιο παρακολούθησης και τήρησης των περιβαλλοντικών όρων επιστήμονα κατάλληλης ειδικότητας.
- Η εταιρεία είναι θα διασφαλίζει ότι το έργο και οι περιβαλλοντικοί όροι του, θα πρέπει να προσαρμόζονται άμεσα στις όποιες θεσμικές απαιτήσεις προκύπτουν για την περιοχή ή για την εν θέματι δραστηριότητα.
- Για την ευρύτερη περιοχή του έργου όπου τα γήπεδα του έργου γειτνιάζουν με ρέματα έχουν κατατεθεί και εγκριθεί μελέτες οριοθέτησης ρέματος. Ο φορέας του έργου έχει την υποχρέωση καθ' όλη της διάρκεια λειτουργίας του έργου για την καθαριότητα, την απομάκρυνση φθαρτών υλικών και την υλοποίηση τυχόν έργων αποκατάστασης ή έργων υποδομής αντιπλημμυρικής προστασίας μετά από υπόδειξη των αρμοδίων υπηρεσιών και υπό την επίβλεψη αυτών. Αξιοποίηση των παρακείμενων εκτάσεων από τα ρέματα προκειμένου για την περαιτέρω βλάστηση της περιοχής και της δημιουργίας ζωνών διέλευσης της πανίδας.
- Ο φορέας του έργου πριν την έναρξη των εργασιών οφείλει να υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία φυτοτεχνική μελέτη προκειμένου για την δημιουργία ζωνών πρασίνου περιμετρικά του οικισμού των Μπαλαλαίκων για την μείωση της οπτικής όχλησης προς την κατεύθυνση που αναπτύσσεται το έργο και θα έχει την υποχρέωση για την συντήρηση αυτών καθ' όλη την διάρκεια λειτουργίας του έργου
- Θα γίνει φύτευση, όπου απαιτείται, ύστερα από εκπόνηση ειδικής φυτοτεχνικής μελέτης και έγκρισης αυτής από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Οι εργασίες φύτευσης, με αυτόχθονα είδη, θα γίνουν σταδιακά και θα αρχίζουν αμέσως σε κάθε τμήμα στο οποίο έχουν περατωθεί οι χωματουργικές εργασίες και έχουν διαμορφωθεί οι τελικές επιφάνειες.
- Να πραγματοποιηθεί η ελάχιστη δυνατή παρέμβαση στην βλάστηση και με την ολοκλήρωση του έργου να αποκατασταθεί άμεσα με γηγενή και ενδημικά είδη, ύστερα από εκπόνηση ειδικής φυτοτεχνικής μελέτης, όλων των επιφανειών που επιδέχονται αποκατάσταση
- Το πλέγμα περίφραξης που θα τοποθετηθεί θα φέρει 3 σημεία σε τυχαίες θέσεις ανά πλευρά με άνοιγμα 20 - 20 εκατοστά και 1 σημείο σε τυχαία θέση ανά πλευρά με άνοιγμα 30*30 εκατοστά, τα οποία θα εφάπτονται με την επιφάνεια του εδάφους.
- Τα όποια πλεονάζοντα ακατάλληλα προϊόντα από τις εργασίες κατασκευής να διατεθούν με ασφάλεια σε νόμιμα αδειοδοτημένους χώρους διάθεσης, που θα υποδειχθούν από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η απόθεση των πλεοναζόντων ή ακατάλληλων προϊόντων εκσκαφής να γίνει σε θέσεις που:
  - επηρεάζουν την επιφανειακή ροή των υδάτων,
  - είναι δασικού χαρακτήρα, παραποτάμιες, παραλίμιες και
  - εμπίπτουν σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000.

5. Ελλείψεις της ΜΠΕ

Από την αξιολόγηση της ΜΠΕ διαπιστώθηκε μία σειρά από ουσιαστικές ελλείψεις.

Η ΜΠΕ αναφέρει ότι οι επιπτώσεις ενός φωτοβολταϊκού πάρκου που αφορούν στα μορφολογικά και τοπογραφικά χαρακτηριστικά της περιοχής, είναι μικρής έκτασης λόγω της φύσης και του μεγέθους του και εντοπίζονται στη φάση κατασκευής αυτού. Αυτό δεν είναι αληθές όμως γιατί το έργο θα εγκατασταθεί σε μία

μεγάλη επιφάνεια εδάφους αλλάζοντας ουσιαστικά τη φυσιογνωμία και το χαρακτήρα της περιοχής. Επίσης η ΜΠΕ αναφέρει ότι η λειτουργία του έργου δεν θα προκαλέσει διάσπαση της γραμμής του ορίζοντα και των φυσικών σχημάτων και χρωμάτων του τοπίου και οι μεταβολές στο τοπίο της περιοχής μελέτης αξιολογούνται ως αναστρέψιμες. Η πραγματικότητα είναι ότι ένα τέτοιο έργο έχει διάρκεια ζωής τουλάχιστον 25 χρόνια και η αλλοίωση του τοπίου θα υπάρχει για όλο αυτό το διάστημα. Σύμφωνα με την ενότητα 9.2 του Παραρτήματος 2 του ιστ' σχετ., η ΜΠΕ θα έπρεπε για την εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο τοπίο, για ένα έργο που καταλαμβάνει έκταση 2.893.055,77 m², να περιλαμβάνει:

- εκτίμηση και αξιολόγηση των αλλαγών στην εικόνα της ευρύτερης περιοχής λόγω του έργου,
- χρησιμοποίηση δόκιμων μεθόδων αξιολόγησης τοπιολογικών μεταβολών και οπτικής παρείσδυσης,
- σύγκρισης, μέσω κατάλληλης φωτορεαλιστικής απεικόνισης, της υφιστάμενης εικόνας του τοπίου με αυτή που ενσωματώνει το έργο,
- διερεύνηση και αξιολόγηση των πιθανοτήτων διάσπασης της γραμμής του ορίζοντα και των φυσικών σχημάτων και χρωμάτων του τοπίου από την 'ένταξη του έργου στην περιοχή, καθώς και οι νέες συνθήκες συνέχειας ή ασυνέχειας στην οργάνωση του τοπίου και
- εξετάζεται η συμβατότητα των επικείμενων αλλαγών σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου (γ' σχετ.).

Τέτοιου είδους εγκαταστάσεις υπάρχουν σε χώρες που έχουν πολύ μεγαλύτερο μέγεθος από την Ελλάδα (όπως ΗΠΑ, Ινδία, Κίνα κτλ) και συνήθως εγκαθίστανται σε απομονωμένες, άγονες και υποβαθμισμένες περιοχές. Η ΜΠΕ δεν περιλαμβάνει αποτίμηση του τοπίου, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως. Μία μεθοδολογία που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες, είναι η μελέτη αξιολόγησης της οπτικής επίπτωσης στο τοπίο. Οι μελέτες αυτές χρησιμοποιούνται για να προσδιορίσουν την αξία του τοπίου, το πόσο σημαντικό είναι, και την ευαισθησία του. Οι μέθοδοι που εφαρμόζονται συνήθως περιλαμβάνουν συστηματική αξιολόγηση του τοπίου (οπτικό περιβάλλον) στην περιοχή εγκατάστασης του έργου και χρησιμοποιούνται κρίσεις αξίας που βασίζονται στις απαντήσεις της τοπικής κοινωνίας σχετικά με το τοπίο (ερωτηματολόγια). Η οπτική ποιότητα μιας περιοχής είναι ουσιαστικά μια εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο οι θεατές μπορούν να ανταποκριθούν σε καθορισμένα τοπία. Εκτός από την οπτική ποιότητα, οι αξίες του τοπίου μπορούν επίσης να προσδώσουν έναν ξεχωριστό χαρακτήρα σε μια περιοχή και συνεπώς να συμβάλουν στην οπτική ποιότητα λόγω συσχετίσεων με το παρελθόν και της επιθυμίας να διατηρηθούν αντικείμενα σημαντικής κληρονομιάς. Οι αξίες του τοπίου είναι οι πολιτισμικές ιδιότητες (κοινωνικές, πολιτιστικές, περιβαλλοντικές κ.α.) καθώς και η αισθητική ενός τόπου. Η υπό εξέταση ΜΠΕ περιλαμβάνει μερικές φωτογραφίες από την περιοχή υλοποίησης του έργου αλλά δεν έχει κανενός είδους αξιολόγηση της επίπτωσης του έργου στο τοπίο της περιοχής.

Η ΜΠΕ αναφέρει ότι το υπό μελέτη έργο είναι συμβατό με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου (ν.3827/2010 ΦΕΚ 30/Α/25-2-2010) καθώς η ευρύτερη περιοχή του έργου δεν εμπίπτει σε κάποιο καθεστώς προστασίας και επιπλέον το έργο συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη βασισμένη σε μια ισορροπημένη και αρμονική σχέση μεταξύ κοινωνικών αναγκών, οικονομικής δραστηριότητας και περιβάλλοντος. Η Σύμβαση του Τοπίου αναγνωρίζει ότι το τοπίο διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο δημοσίου συμφέροντος από άποψη πολιτισμική, οικολογική, περιβαλλοντική και κοινωνική και ότι συνιστά πόρο ευνοϊκό για την οικονομική δραστηριότητα, του οποίου η προστασία, η διαχείριση και ο σχεδιασμός μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η ΜΠΕ αναφέρει ότι το φυσικό περιβάλλον στην περιοχή του έργου δε θα διαταραχθεί καθώς εντός του γηπέδου εγκατάστασης του πάρκου δεν διαβιούν είδη πανίδας ενώ η βλάστηση είναι η τυπική μιας αγροτικής έκτασης. Η πραγματικότητα είναι ότι σε αυτή την περιοχή υπάρχει πανίδα και ορνιθοπανίδα, η οποία λόγω της γειτνίασης με την λ. Πικρολίμνη, που είναι περιοχή ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000, καθώς και της εγγύτητας με τους ποτ. Γαλλικό και Αξιώ και με την προστατευόμενη περιοχή του Δέλτα Αξιού, Αλιάκμονα είναι πιθανόν να έχει οικολογικό ενδιαφέρον, ιδίως για την ορνιθοπανίδα, γεγονός που πρέπει να το μελετήσει ειδικός βιολόγος/ορνιθολόγος. Σύμφωνα με την ενότητα 9.5 του Παραρτήματος 2 του ιστ' σχετ., η ΜΠΕ θα έπρεπε για την εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον, για ένα έργο που καταλαμβάνει έκταση 2.893.055,77 m², να περιλαμβάνει:

- εκτίμηση των επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον με συνδυαστική θεώρηση των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που έχουν καταγραφεί και αυτών που αφορούν την κατασκευή και λειτουργία του έργου,
- χωρική κλίμακα της εκτίμησης και αξιολόγησης να περιλαμβάνει στο σύνολο της περιοχής μελέτης και
- θεματική διάκριση των επιπτώσεων ειδικότερα της πανίδας και ορνιθοπανίδας.

Η ΜΠΕ δεν περιλαμβάνει αναφορά στην πανίδα που υπάρχει στη συγκεκριμένη περιοχή και δεν περιλαμβάνει αναλυτική οικολογική καταγραφή που για ένα έργο αυτής της κλίμακας είναι απαραίτητη. Στην έκταση που περιλαμβάνει το προτεινόμενο έργο διαβιούν διάφορα είδη πανίδας και ορνιθοπανίδας. Ιδιαίτερα στη

ενδιάμεσες περιοχές των ρεμάτων που βρίσκονται στην προτεινόμενη περιοχή είναι βέβαιο ότι υπάρχει παρουσία πανίδας. Η ΜΠΕ δεν περιλαμβάνει πληροφορίες για το πως επηρεαστούν από την κατασκευή και λειτουργία του έργου τα διάφορα είδη πανίδας. Η καταγραφή των ειδών θα οδηγούσε και στην πρόταση καταλλήλων μέτρων για την προστασία τους.

Στο κεφάλαιο “8.2 ΜΗ ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΗΣΤΙΚΑ – ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ” και αναφέρει ότι στην περιοχή του έργου υπάρχουν συνθήκες έντονης εξάτμισης από τις παρακείμενες λίμνες Κορώνειας και Βόλβης (σελ. 318) κάτι που φυσικά δεν ισχύει γιατί μεταξύ του έργου και των λιμνών Βόλβης και Κορώνειας παρεμβάλλεται ορεινός όγκος ενώ το έργο επηρεάζεται, κατά κύριο λόγο, από τη λ. Πικρολίμνη, τους ποτ. Αξίο και Γαλλικό και σε μικρότερο βαθμό από το Θερμαϊκό κόλπο. Επίσης στη σελ. 319 αναφέρει ότι χρησιμοποιούνται τα βροχομετρικά στοιχεία του μετεωρολογικού σταθμού Λαγκαδά, ενώ θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στοιχεία από την περιοχή του Κιλκίς ή της Θεσσαλονίκης, που θα ήταν πιο αντιπροσωπευτικά.

Η ΜΠΕ δεν περιλαμβάνει τρία έργα Φ/Β πάρκων, από τον ίδιο φορέα, για τα οποία έχουν εκδοθεί περιβαλλοντικοί όροι και σχετίζονται με το υπό εξέταση έργο. Για την ακρίβεια τα δύο έργα είναι όμορα με το υπό εξέταση έργο ενώ το άλλο βρίσκεται στην εκτός σχεδίου περιοχή της Τ.Κ. Ξηροχωρίου. Επίσης δεν παρουσιάζονται στοιχεία για άλλα έργα από άλλους φορείς που είτε είναι σε λειτουργία, είτε πρόκειται να κατασκευαστούν, όπως για παράδειγμα την εγκατάσταση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από βιοαέριο της εταιρείας «ΒΟΡΕΙΟΕΛΛΑΔΙΚΗ ΑΕΙΦΟΡΙΑ – BIOENERGY NORTH AΒΕΕ». Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα, δεν είναι δυνατή η εκτίμηση των σωρευτικών επιπτώσεων του προτεινόμενου έργου στα ήδη υφιστάμενα.

Από την υποβληθείσα ΜΠΕ δεν προκύπτει ότι έγινε αναλυτική διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων, δηλαδή της εγκατάστασης των Φ/Β πάρκων σε άλλες περιοχές, πιθανόν σε πιο υποβαθμισμένες όσον αφορά την παραγωγική ικανότητα και σε μεγαλύτερη απόσταση από οικισμούς. Γίνεται η αναφορά μόνο στη μη υλοποίηση του έργου (μηδενική λύση) και σε μεμονωμένες εναλλακτικές λύσεις, χωρίς να δίνονται ουσιαστικές εναλλακτικές λύσεις για υλοποίηση του συνόλου του έργου σε άλλες περιοχές, ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση των επιπτώσεων σε κάθε περίπτωση.

Η ΜΠΕ δεν αναφέρει τη σύνθεση της ομάδας και τις ειδικότητες των επιστημόνων που έχουν ασχοληθεί για την εκπόνησή της, πέραν του επιστημονικά υπεύθυνου για την εκπόνηση της ΜΠΕ, που αναφέρει στη σφραγίδα ότι είναι Μηχανικός Περιβάλλοντος. Για την εκπόνηση της ΜΠΕ ενός έργου που καταλαμβάνει τόσο μεγάλη έκταση, δεν προκύπτει να έχουν συνεργαστεί επιστήμονες με συγκεκριμένη γνώση πάνω στα ειδικά θέματα, όπως βιολόγοι/ορνιθολόγοι (καταγραφή της πανίδας και της ορνιθοπανίδας, πρόταση μέτρων), αρχιτεκτόνων τοπίου για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο τοπίο και την πρόταση ειδικών μέτρων αποκατάστασης (τρόπος τοποθέτησης των πάνελ, εγκατάσταση φυτεύσεων κ.τ.λ.), γεωπόνων/δασολόγων για τις επιπτώσεις στον αγροτικό χαρακτήρα της περιοχής κτλ.. Θεωρούμε ουσιαστικής σημασίας για την ποιότητα μίας ΜΠΕ για έργο αυτής της κλίμακας, να υπάρχει η κατάλληλη επιστημονική ομάδα για την εκπόνησή της.

6. Απόψεις φορέων

Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης δεν κατατέθηκαν απόψεις από άλλους φορείς, κατοίκους ή ενδιαφερόμενους σχετικά με το υπό εξέταση έργο.

7. Εισήγηση Υπηρεσίας

Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- Η παραγωγή ενέργειας μετατοπίζεται προς τις ΑΠΕ. Την τελευταία δεκαετία χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο η τεχνολογία των Φ/Β. Σε κάθε περίπτωση η ανάπτυξη των ΑΠΕ πρέπει να γίνεται με σεβασμό στο περιβάλλον και λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα κάθε περιοχής.
- Η τεχνολογία των Φ/Β μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε σε αποκεντρωμένη κλίμακα (όπως για παράδειγμα τα Φ/Β σε στέγες) και σε μεγάλη παραγωγική κλίμακα (όπως για παράδειγμα τα Φ/Β πάρκα σε αγροτικές περιοχές).
- Τα έργα Φ/Β σε μεγάλη παραγωγική κλίμακα είναι πιθανόν να έχουν μεγαλύτερη επίπτωση στο περιβάλλον σε σχέση με τα αποκεντρωμένα συστήματα λόγω του μεγαλύτερου μεγέθους τους και των απαιτήσεων για νέες υποδομές.
- Οι πιο σημαντικές επιπτώσεις των Φ/Β σε μεγάλη κλίμακα αφορούν το τοπίο και την απώλεια του ενδιαίτηματος που επηρεάζει την πανίδα και την ορνιθοπανίδα.
- Σύμφωνα με μελέτη που εκπόνησε το Μητροπολιτικό Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ το 2016 για λογαριασμό του φορέα Natural England (www.gov.uk/natural-england), που είναι ο σύμβουλος της

κυβέρνησης της Μεγ. Βρετανίας για την προστασία και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος της Αγγλίας, τα Φ/Β πάρκα είναι δυνατόν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα πουλιά, τις νυχτερίδες και την οικολογία γενικότερα.

- στ. Σύμφωνα με το Άρθρο 11 του Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδιασμού, που έχει τη Στρατηγική και τις ειδικές κατευθύνσεις για το Τοπίο: “Το Τοπίο της Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί μέρος της φυσικής και πολιτιστικής της κληρονομιάς. Η περιφερειακή στρατηγική για το Τοπίο έχει ως στόχο τον τερματισμό πρακτικών που υποβαθμίζουν την αξία των στοιχείων του, τη λήψη προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων για τη βελτίωση της ποιότητας του συνολικά και την ανάδειξη του ως έναν καθοριστικό πόρο για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειας”.
- ζ. Στη Στρατηγική της Ε.Ε. για τη βιοποικιλότητα προβλέπεται ότι, μέχρι το 2030, το 10% των γεωργικών εκτάσεων θα πρέπει να έχει χαρακτηριστικά τοπίου υψηλής ποικιλομορφίας, όπου προβλέπονται μεταξύ άλλων: ζώνες ανάσχεσης, εναλλασσόμενες ή μη εκτάσεις υπό αγρανάπαυση, φυτοφράκτες, μη παραγωγικά δένδρα, τοίχους αναβαθμίδων και μικρές λίμνες. Με το προτεινόμενο έργο, όπως και με άλλα παραπλήσια έργα που προβλέπονται να υλοποιηθούν σε κοντινές περιοχές, όπως προκύπτει από στοιχεία που δημοσίευσε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, θα πρέπει να αποφευχθεί η “μονοκαλλιέργεια των φωτοβολταϊκών” που δεν έχουν απολύτως καμία ποικιλομορφία και χάνεται κάθε αισθητική αξία του φυσικού τοπίου.
- η. Από την αξιολόγηση της ΜΠΕ προέκυψαν ελλείψεις, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνει τις απαιτούμενες πληροφορίες και στοιχεία που να προσδιορίζουν, να τεκμηριώνουν και να προτείνουν μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον. Οι βασικές ελλείψεις της ΜΠΕ εντοπίζονται στην αποτίμηση του τοπίου και τον τρόπο αντιμετώπισης της υποβάθμισης καθώς και στην οικολογική καταγραφή που θα έπρεπε να έχουν γίνει στα πλαίσια υλοποίησης ενός τόσο σημαντικού και μεγάλης κλίμακας έργου. Επίσης η ΜΠΕ δεν περιείχε αναλυτική εκτίμηση των εναλλακτικών λύσεων.
- θ. Κλιμάκιο της υπηρεσίας διενήργησε αυτοψία στο χώρο όπου προτείνεται να εγκατασταθεί το φωτοβολταϊκό.

η υπηρεσία εισηγείται θετικά με τους ακόλουθους όρους:

1. Πριν την έναρξη των εργασιών κατασκευής του έργου να εκπονηθεί μελέτη αξιολόγησης της οπτικής επίπτωσης στο τοπίο η οποία να υποβληθεί για έγκριση στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μ-Θ, στην ΠΚΜ και το Δήμο Χαλκηδόνος. Η μελέτη θα περιλαμβάνει τα μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων στην αισθητική του τοπίου, με φυτεύσεις για την απόκρυψη των Φ/Β πάνελ. Η μελέτη θα πρέπει να είχε ειδική ανάλυση, με φωτογραφίες πανοραμικές, από κατάλληλα σημεία λήψης ώστε να μπορούν να προσδιορισθούν οι θέσεις όπου πρέπει να γίνει φύτευση για να μην είναι ορατά τα φωτοβολταϊκά πάνελ.
2. Πριν την έναρξη των εργασιών κατασκευής να εκπονηθεί μελέτη οικολογικής καταγραφής από κατάλληλους επιστήμονες (βιολόγους, ορνιθολόγους, δασολόγους κτλ) και να προταθούν μέτρα για την προστασία της πανίδας και της ορνιθοπανίδας (περάσματα, ειδικές φυτεύσεις, σημεία φωλεασμού κτλ). Η μελέτη να υποβληθεί για έγκριση στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μ-Θ, στην ΠΚΜ. Η ευρύτερη περιοχή έχει σημαντικές προστατευόμενες περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 (Πικρολίμνη και Δέλτα Αξιού, Αλιάκμονα, Λουδία) και η μελέτη θα πρέπει να έχει και την άποψη από εξειδικευμένο επιστήμονα Βιολόγο – Ορνιθολόγο για τις επιπτώσεις της εγκατάστασης στην ορνιθοπανίδα και για τυχόν μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών επιπτώσεων.
3. Να εγκατασταθεί σταθμός μέτρησης μετεωρολογικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων τα οποία να είναι διαθέσιμα μέσω διαδικτύου σε πραγματικό χρόνο.
4. Σε περίπτωση που στο μέλλον διαπιστωθούν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν μπορούν να προβλεφθούν με τα σημερινά δεδομένα, είναι δυνατόν να ζητηθεί η απομάκρυνση τμήματος ή του συνόλου του έργου και αποκατάσταση του περιβάλλοντος.
5. Πριν την έναρξη των εργασιών κατασκευής να εκπονηθεί σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων και να υποβληθεί για έγκριση στην αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης.
6. Μετά το πέρας του κύκλου ζωής του έργου να γίνει αποξήλωση του συνόλου των κατασκευών και να γίνει αποκατάσταση του περιβάλλοντος στην προτέρα κατάσταση.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΤΗΣ ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ

Β. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☒
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Δ. ΔΕΝ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ ΜΠΕ ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Ε. ΔΕΝ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ ΜΠΕ ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ	☐

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ Μ.Ε.Θ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΗΤΡΑΚΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ Μ.Ε.Θ.

1. Αγγελίδης Θεόδωρος
2. Γούλα Όλγα-Χριστίνα
3. Δωρής Σωκράτης
4. Κεφαλάς Γεώργιος
5. Κίκης Αθανάσιος
6. Πάλλας Κωνσταντίνος
7. Τζόλλας Νικόλαος
8. Χαριστέας Άγγελος
9. Γκανούλης Φίλιππος
10. Αγαθαγγελίδου Ανατολή
11. Ζέρβας Γεώργιος
12. Παπαστεργίου Χρήστος
13. Ιγνατιάδης Θεόδωρος
14. Χρυσομάλλης Νικόλαος